

บทที่ 1

เทคนิคการสอนทักษะการฟัง

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยถือว่าการสอนภาษาต่างประเทศ มิใช่เป็นการสอนภาษาที่สองดังเช่นบางประเทศในเอเชีย ดังนั้นครูผู้สอนควรเริ่มสอนจากทักษะง่าย ๆ แล้วจึงสอนหลักสำคัญภายหลัง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนขึ้นเป็นลำดับ การเรียนภาษาอังกฤษนั้นผู้เรียนควรมีโอกาสศึกษาและฝึกฝนด้วยตนเองได้มากกว่าที่จะรอรับการสอนจากผู้อื่นแต่อย่างเดียว ครูผู้สอนทั้งหลายย่อมทราบกันดีแล้วว่าในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นจำเป็นต้องใช้ 4 ทักษะประกอบกัน คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ผู้สอนควรสอนตามลำดับขั้นทั้งสี่ทักษะเสมอ ไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้อย่างอิสระหรือบอกไม่ได้ว่าทักษะใดสำคัญกว่าทักษะใด ในทักษะการฟังและการพูดถึงแม้จะมีโอกาสได้ใช้น้อย แต่ก็มีความสำคัญมากพอ เพราะทั้งการฟังและการพูดนั้นเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียนด้วย

ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นสิ่งที่ต้องฝึก เช่นเดียวกับการพูด การอ่านและการเขียน นักเรียนบางคนอาจคิดว่าการฟังนั้นไม่ใช่ของยากอะไร ไม่จำเป็นต้องฝึกฝนมากนักก็สามารถฟังรู้เรื่องได้ แต่ความจริงการฝึกทักษะการฟังจะยากกว่าการฝึกทักษะการพูด การฟังจะมีประโยชน์อย่างยิ่งก็ต่อเมื่อผู้ฟังรู้จักฟัง สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการฟังคือ ผู้ฟังต้องมีความตั้งใจเพื่อจะฟังให้เข้าใจและสามารถโต้ตอบกับสิ่งที่ฟังได้แต่ยังมีนักเรียนอีกมากที่ไม่ได้รับการฝึกหัดในด้านทักษะการฟังเพียงพอ เด็กเหล่านี้ย่อมจะเกิดปัญหาภายหลังคือเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ชอบการฟัง ทั้งพยายามหลีกเลี่ยงการพูดต่าง ๆ อีกด้วย

Valette (1977: p.141-142) ได้แบ่งระดับการฟังออกเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

1. ระดับกลไก (Mechanical skill) เป็นระดับที่ผู้เรียนได้ยินความแตกต่างระหว่างภาษาของตนเองกับภาษาต่างประเทศจากเสียงที่ได้ยิน แต่ไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ยิน

2. ระดับความรู้ (Knowledge) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคที่ได้เรียนรู้ สามารถทำตามคำสั่ง สามารถจับคู่ประโยคที่ได้ยินกับรูปภาพ ส่วนข้อความที่ให้ฟังจะเป็นข้อความที่มีความยาวข้อความละ 1 ประโยค

3. ระดับถ่ายโอน (Transfer) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและคำศัพท์ สามารถตอบคำถามได้ว่าถูกหรือผิด สามารถเลือกข้อความหรือคำตอบที่เหมาะสมกับคำถาม และสามารถเข้าใจข้อความที่มีหลาย ๆ ประโยค

4. ระดับสื่อความหมาย (Communication) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจคำสั่งและสามารถอธิบายเป็นภาษาต่างประเทศได้ สามารถเข้าใจความหมายโดยทั่ว ๆ ไป ของข้อความที่มีคำศัพท์ซึ่งไม่คุ้นเคย หรือเป็นคำศัพท์ใหม่ สามารถจะเติมข้อความที่ไม่เคยได้ยิน สามารถเข้าใจในสิ่งที่เจ้าของภาษาพูดในบทละคร รายการวิทยุ ภาพยนตร์ หรือรายการโทรทัศน์

5. ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ (Criticism) เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของข่าวสาร สามารถแยกแยะมาตรฐานของภาษาพูดของชนชั้นในสังคมหรือภาษาพูดที่ใช้ในท้องถิ่นได้ สามารถเข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายแฝงของข้อความที่ได้ยิน รู้ความแตกต่างของความหมายจากระดับเสียงในคำและประโยค สามารถอธิบายอารมณ์และน้ำเสียงของผู้พูดได้

จุดมุ่งหมายของการสอนทักษะการฟัง

การฟังเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนการสอน ครูควรสอนทักษะการฟังอย่างสม่ำเสมอ โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสฟังเสียงของเจ้าของภาษาและสอนเสียงที่เป็นปัญหา ผู้เรียนต้องฝึกฟังและทำความเข้าใจกับความหมายของคำหรือประโยคที่ตนได้ยินเพื่อการจับใจความ

จุดมุ่งหมายในการสอนฟังคือ ให้ผู้เรียนสามารถฟังเข้าใจในเสียงภาษาต่างประเทศและสื่อสารได้ ในการสอนทักษะการฟังนี้ โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ (Audio Visual-Aids) เช่น เครื่องบันทึกเสียง รูปภาพ จะมีความสำคัญและจำเป็นมากในระยะเริ่มแรก ครูอาจฝึกการฟังโดยการให้นักเรียนฟังคำวลี ประโยค หรือบทสนทนาง่าย ๆ สั้น ๆ ในห้องปฏิบัติการทางภาษา (Language Laboratory) หรือเรื่องราวที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฟังเสียงเพลงภาษาอังกฤษทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์

การสอนฟังแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. การสอนฟังและการออกเสียง หมายถึง การฝึกให้นักเรียนฟังเสียงและสำเนียงที่ถูกต้องของคำหรือกลุ่มคำ รวมทั้งประโยคด้วย แล้วจึงฝึกพูดตาม การสอนในขั้นนี้จะมีเนื้อหาย่อยที่แบ่งได้อีก 2 ตอน คือ

ก. การสอนเสียงสระและพยัญชนะ

ข. การสอนเสียงหนักเบา ระดับเสียง และการเว้นวรรคตอน

2. การสอนฟังเพื่อความเข้าใจ (Listening Comprehension) เป็นการฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่อง หรือสิ่งนั้น อาจจะทำให้ได้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสมองและจิตใจของผู้ฟังเฉพาะแต่ละคนเท่านั้น แต่ทั้งนี้ผู้ฟังจะต้องมีความสามารถทางการใช้ภาษา มีความคิดตลอดจนมีการฝึกฟังมาพอสมควร อย่างไรก็ตามการฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจนั้น ย่อมจะต้องได้รับการฝึกฝนมาเหมือนกัน จึงจะทำให้ผู้เรียนสามารถฟังเนื้อเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ดี

ขั้นตอนในการสอนทักษะการฟัง

การพัฒนาความสามารถในการฟังเป็นวิธีการที่ยาวและต้องกระทำติดต่อกัน ซึ่งเป็นทักษะที่จะต้องมีการสอนและฝึกฝน ไม่ใช่เป็นทักษะที่จะเกิดขึ้นได้เองโดยอัตโนมัติหน้าที่ ๆ สำคัญอันหนึ่งของครูผู้สอนภาษาคือ การนำเอาวิธีการหรือเทคนิคที่จะฝึกการฟังมาสอนนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดประโยชน์ในการเรียนภาษาอังกฤษมากที่สุด

ลำดับขั้นตอนในการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษมีดังต่อไปนี้

1. การฝึกฟังเสียงในคำและเสียงเน้นหนักในประโยค
2. การฝึกฟังเข้าใจความหมายของคำและศัพท์เฉพาะ (Understanding Individual Words)
3. การฝึกให้เข้าใจความหมายเป็นประโยค (Identifying and Understanding Sentences)
4. การฝึกฟังสิ่งที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน (Listening to Unfamiliar Material)
5. การฝึกฟังภาษาพูดหรือภาษาถิ่น

1. การฝึกฟังเสียงในคำและเสียงเน้นหนักในประโยค

1.1 เสียงสระ

- 1) ให้นักเรียนวงกลมรอบคำที่มีเสียงคล้ายกับเสียงสระที่ให้มา เช่น เสียง /i/ ในคำ beat ตัวอย่างเช่น

1. sit set seat
2. sat eat bed
3. late get meat

- 2) ให้นักเรียนเขียนคำที่มีเสียงสระตรงกันข้ามกับที่ได้ยิน เช่น เสียง /u/ ในคำ good เสียง /o/ ในคำ goat

1. beat \neq bit
2. buy \neq boy

1.2 เสียงพยัญชนะ

1) ให้นักเรียนบอกเสียงที่ครูพูดอยู่ใน Column A หรือ B เช่นเสียง /r/

/r/

Column A	Column B
rip	lip
rice	lice

T: rip

S: Column A

T: lice

S: Column B

2) ให้นักเรียนบอกคำที่ได้ยินว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกัน (same or different)

T: fan – fan

S: same

T: day – they

S: different

1.3 เสียงเน้นหนักในคำและในประโยค

1) ในคำ

1. ให้นักเรียนลงเสียงเน้นหนักในคำหรือวลีที่ได้ยิน เช่น

T: bláckboard S: bláckboard

2. ให้นักเรียนฝึกฟังจำแนกเสียงเน้นหนัก เช่น

T: désert / desért

S: different

T: móderàte / móderàte

S: same

2) ในประโยค

ให้ลงเสียงเน้นหนักที่คำต่าง ๆ ในประโยคที่ได้ยิน เช่น

- He is going óut.

2. การฝึกฟังให้เข้าใจในความหมายของคำและศัพท์เฉพาะ

สิ่งสำคัญอีกอย่างสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษ คือ ต้องทำความเข้าใจในคำแต่ละคำซึ่งอาจจะเป็นคำเดี่ยว ๆ หรือรวมอยู่ในประโยคก็ได้ คำพวกนี้อาจแบ่งได้ในหลายรูปแบบ เช่น

2.1 ตัวเลข (Numbers) นักเรียนบางคนอาจคิดว่า ตัวเลขเป็นเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องสนใจมาก แต่ที่จริงแล้ว ถึงแม้แต่นักเรียนในระดับชั้นสูง ๆ ก็อาจจะพบปัญหาในการฟังตัวเลข เลขหน้าหนังสือ หรือ เลขที่บรรทัดในหนังสือ เป็นต้น การฟังเข้าใจตัวเลขนี้ก็จะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนฟังสิ่งต่าง ๆ ที่จะเรียนต่อไปได้เข้าใจมากขึ้น

วิธีการสอนฟังตัวเลขนั้น ครูอาจทำได้ดังนี้

1) การบอกความแตกต่างของตัวเลข (Number Discrimination) โดยให้ฟังจำนวนตัวเลขตั้งแต่ 1 ถึง 10 และจำนวนมาก ๆ ขึ้นไป และให้พูดตามตัวอย่างตัวเลขที่ครูสอน เช่น

87	=	eighty-seven
109	=	one hundred nine <u>or</u> one hundred and nine
732	=	seven hundred thirty two <u>or</u> seven hundred and thirty two
3,327	=	three thousand, three hundred twenty-seven
68,205	=	sixty-eight thousand, two hundred and five
825,793	=	eight hundred twenty-five thousand, seven hundred ninety-three
12,414,621	=	twelve million, four hundred fourteen thousand, six hundred twenty-one
$16\frac{1}{2}$	=	sixteen and a half
$17\frac{3}{5}$	=	seventeen and three-fifths
22.5	=	twenty-two and a half, twenty-two point five

นอกจากการฟังตัวเลขธรรมดาที่นักเรียนควรจะรู้แล้ว ครูอาจเพิ่มเติมสอนวิธีการฟังและอ่านตัวเลขอื่น ๆ ที่ต่างกันไปอีกด้วย เช่น

- การอ่านหมายเลขโทรศัพท์

3141933	=	three – one – four – one – nine – three – three
2796021	=	two – seven – nine – six – oh – two – one
- การอ่านบ้านเลขที่, ถนน

215 North Eaton Street	=	two fifteen North Eaton Street.
------------------------	---	---------------------------------

1510 Redbud Lane = fifteen ten Redbud Lane.

- การอ่านวันที่, เดือน, ปี

May 16, 1724 = May sixteenth, seventeen twenty-four

July 21, 1986 = July twenty-first, nineteen eighty-six

August 8, 2007 = August eighth, two thousand seven

- การอ่านจำนวนเงิน

\$ 6.32 = six dollars and thirty-two cents

฿ 10.50 = ten bath and fifty stangs

£ 9.20 = nine pounds and twenty pences.

2) การใช้เกมบิงโก (Bingo) เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตัวเลขได้ดีขึ้น จาก 1 – 100 – 200 – 1000 ซึ่งแล้วแต่อายุของผู้เรียน

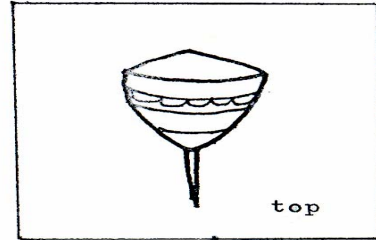
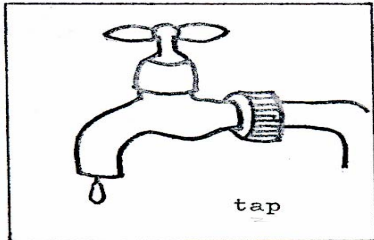
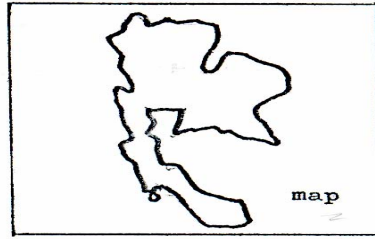
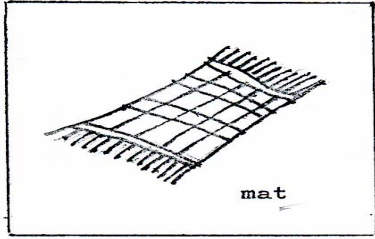
3) การใช้บัตรคำ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกฟังจำนวนตัวเลขและเข้าใจความหมาย โดยที่ครูอ่านจำนวนตัวเลขจากบัตรคำให้นักเรียนฟังและนักเรียนเขียนตัวเลขลงในกระดาษของตนเอง สำหรับนักเรียนในชั้นสูง ๆ ครูจะฝึกให้ฟังตัวเลขที่มีจำนวนมาก ๆ ขึ้น เช่น เป็นพัน หมื่น แสน หรือฝึกฟังตัวเลขแบบอื่น เช่น เลขโทรศัพท์ ปี ค.ศ. เป็นต้น โดยก่อนเริ่มบทเรียนแต่ละครั้ง ครูอาจฝึกให้นักเรียนฟังและเขียนตัวเลขเหล่านี้

2.2 การฟังคำศัพท์ใหม่ ๆ (New Vocabulary) ในกรณีนี้ครูอาจใช้วิธีวาดหรือตัดรูปจากนิตยสารที่มีความหมายเดียวกับคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่จะสอนฟังแล้วนำมาติดบนกระดาษแข็งเพื่อให้นักเรียนดู ครูออกเสียงศัพท์นั้นให้นักเรียนฟัง นักเรียนจะได้พิจารณาจากภาพ พอดูรูปคำศัพท์อีกและชี้ไปที่รูปภาพ ถ้าใช่คำนั้นผู้เรียนฟังแล้วก็จะตอบได้ว่า True ถ้าไม่ใช่ก็ตอบว่า False

2.3 การใช้ Minimal Pair สำหรับการสอนฟัง คำบางคำจะออกเสียงใกล้เคียงกันมากซึ่งจะทำให้ผู้ฟังสับสน ดังนั้นในการสอนฟังแบบนี้ครูควรใช้รูปภาพแล้วครูออกเสียงให้นักเรียนฟังเสียง เพื่อให้นักเรียนแยกความแตกต่างและตอบว่าเสียงที่ครูพูดออกมาอยู่ใน Column A หรือ B เช่น

Column A

Column B

3. การฝึกฟังให้เข้าใจทั้งประโยค (Identifying and Understanding Sentences)

เมื่อนักเรียนสามารถฟังและเข้าใจความหมายของคำได้แล้ว ก็ย่อมจะเข้าใจความหมายของประโยคได้ กิจกรรมที่ช่วยในการสอนวิธีนี้ มีดังนี้

3.1 ฝึกออกคำสั่งง่าย ๆ ให้นักเรียนทั้งชั้น กลุ่ม หรือคนใดคนหนึ่งทำ เช่น

Stand up!

Close your eyes!

Put your hands on your lap!

Open your eyes!

Sit down!

3.2 ให้นักเรียนวาดรูปโดยฝึกฟังคำสั่งของคุณ คุณอาจจะเรียกนักเรียนแต่ละคนมาวาดรูปบนกระดานดำในขณะที่นักเรียนคนอื่น ๆ ก็ฝึกอยู่ที่โต๊ะของตัวเอง เช่น

Suda, draw a house with one door and three windows.

Dang, draw a man standing in front of the house.

Somchai, draw a tree to the left of the house.

การให้นักเรียนออกมาวาดรูปบนกระดานดำนั้น จะทำให้ครูทราบว่านักเรียนจะมีทักษะด้านการฟังมากน้อยเพียงใด ครูจะสามารถให้การฝึกฝนหรือแก้ไขได้ทันที่

3.3 ครูมีรูปหลาย ๆ รูปและเรียกนักเรียนออกมาทีละคน มาฟังคำสั่งครูและนำรูปมาติดไว้บนกระดานดำสำหรับหรือกระดานดำตามคำสั่งของคุณ

Tom, put the house in the middle of the board.

Jan, put the car in front of the house.

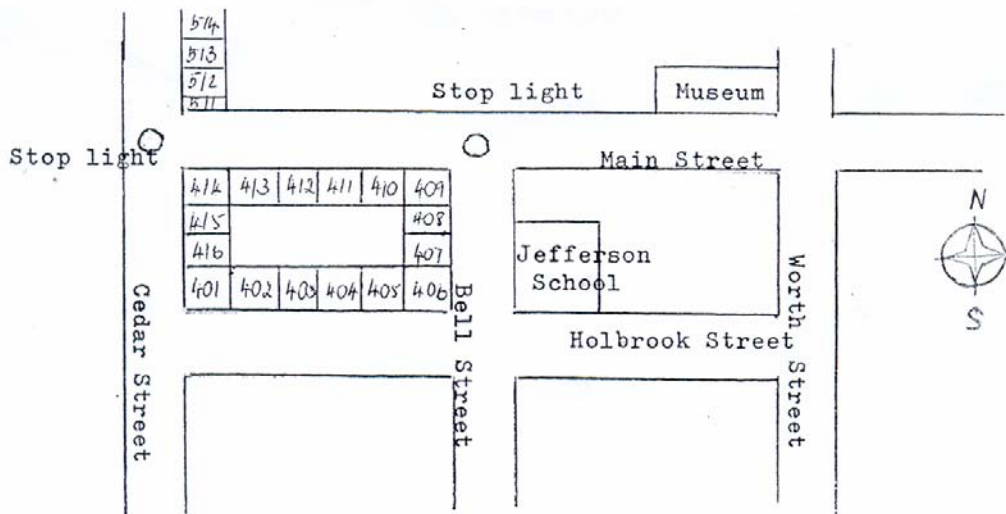
Joyce, put the tree on the left side of the house.

3.4 ใช้เล่นเกมต่าง ๆ เช่น Simon Says เป็นต้น

3.5 ให้นักเรียนฝึกฟังคำสั่งยาก ๆ และปฏิบัติตามเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียน

Suda, stand up. Go to the blackboard. Draw the picture of a hen, then go back to your seat.

3.6 ครูนำเอารูปภาพแผนที่ของตึกหรือถนนมาให้ให้นักเรียนดู และครูพูดออกคำสั่งให้นักเรียนเริ่มต้นจากจุดใดจุดหนึ่งเพื่อหาสถานที่อีกแห่งหนึ่ง

1. Where do Mr. and Mrs. Smith live?

You are in front of Jefferson High School. Drive west on Bell Street to Main Street. Turn left and drive on a block. Turn right on Cedar Street. It's the second house on your right hand.

2. Where is the Booth Shoe Store?

Leave the museum and walk west on Main street to the first stop light. Turn left. Then turn right on the next corner. Go to the third store on your right.

4. การฝึกฟังสิ่งที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน (Listening to Unfamiliar Material)

ในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศนั้น นักเรียนมักจะไม่ใคร่มีโอกาสได้ฟังสิ่งที่ยากหรือเรื่องทีนอกเหนือจากบทเรียนมากนัก นักเรียนหลายคนจะประสบปัญหาที่ว่า 'ไม่รู้จะทำอย่างไรเมื่อต้องมีการสอบฟังหรือเมื่อต้องไปทำงานในต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ

กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้พอจะเป็นแนวทางที่ครูผู้สอนภาษาจะใช้ฝึกให้นักเรียนของตนได้ฟังภาษาอังกฤษมากขึ้น เช่น

4.1 การฝึกฟังโดยการเขียนตามคำบอก (Dictation)

การเขียนตามคำบอกนี้ส่วนใหญ่จะใช้กับผู้เริ่มเรียนภาษาและผู้เรียนในระดับกลาง ครั้งแรกผู้สอนควรอ่านให้ผู้เรียนฟังเรื่องทั้งเรื่องก่อนด้วยความเร็วปกติ ซึ่งจะต้องมีทั้งการลงเสียงเน้นหนักและระดับเสียงที่ถูกต้องเป็นธรรมชาติ แล้วให้ผู้เรียนเขียนตามโดยผู้สอนอ่านประโยคนั้น 2 ครั้ง แบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง แล้วอ่านทวนอีกครั้งด้วยความเร็วปกติเช่นกันเพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบสิ่งที่เขียนไปแล้ว

ตัวอย่าง

Fred was helping me / to fly my kite / when the string
broke. / There was a strong wind / and the kite / went a long way /
without the string / and then came down / in a big tree / by the side of
the river. / I was glad / that it was in the tree / and not in the river, /
but the tree was smooth / for a long way up. / Fred ran to the farm /
and got a ladder. / I held it, / and Fred went up, / but when he got to
the top / of the ladder, / he fell / and broke his left leg. /

การเขียนตามคำบอกจะช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในหลายด้าน เช่น

1. เพื่อฝึกการฟังให้เข้าใจภาษา (the flow of speech)
2. เพื่อฝึกการจำสิ่งที่ได้ยินแบบยาว ๆ พอที่จะเขียนได้
3. เพื่อฝึกการเขียนเร็วและชัดเจนถูกต้อง
4. เพื่อฝึกการสะกดคำและการลงท้าย (punctuation)

4.2 ฝึกฟังบทสนทนาสั้น ๆ

นักเรียนจะได้ฟังบทสนทนาสั้น ๆ และต้องเติมคำลงในข้อความที่ขาดหายไปให้ครบ เพราะฉะนั้น นักเรียนจะได้ฟังจากเครื่องบันทึกเสียงว่า บทสนทนาที่ขาดหายไปเป็นข้อความอะไร เช่น

1. A: Can I have a glass of water, please?
B: Yes, of course. _____.
A: _____.
2. A: Hello, is that 02-310-8340?
B: No. This is _____. You got the wrong number.
A: _____.

4.3 การฝึกฟังข้อความสั้น ๆ

ตัวอย่าง

Robert had been to the movies and was returning home. As he was riding along the street, he noticed smoke coming from an apartment house. Without wasting any time, he got out of his car and rang the bells of all the apartments. Thanks to his prompt action, many lives were saved.

หลังจากนักเรียนได้ฟังข้อความแล้วก็ให้เลือกประโยคที่ตรงกับข้อความในเรื่อง

- a. He was going for a ride.
- b. He was wasting time.
- c. He saw a fire.
- d. He was repairing his car.

4.4 การฝึกฟังและจับความหมายของประโยค

ตัวอย่าง

A. John's commencement is next week. I'm surprised he made it.

นักเรียนฟังประโยคแล้วเลือกคำตอบที่มีความหมายเดียวกับประโยคที่ฟัง

- a. Next week I'll make the comment for you.
- b. John is having a surprised birthday party next week.
- c. John graduates next week.
- d. Next week John will visit me.

B: Man: How can I get to the hotel from the airport?

Woman: You can take a taxi or subway, but there's a shuttle bus available at the airport.

Man: The shuttle will be more convenient.

How will the man get to the hotel?

- a. By taxi
- b. By bus
- c. By subway
- d. By train

B. นักเรียนฟังบทสนทนาสั้น ๆ แล้วเลือกคำตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง

Woman: Your homework, please, Lisa.

Girl: I'm sorry Mrs. Doris, I haven't done it.

Question: Who are talking in this dialogue?

- a. a father and a daughter
- b. a teacher and a student

- c. a manager and a secretary
- d. a friend and a friend

4.5 การฝึกฟังนิทาน (Listening to stories) ครูอาจฝึกให้นักเรียนฟังนิทานต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ อาจจะเริ่มจากนิทานง่าย ๆ เช่น นิทานอีสปก่อน แล้วจึงเริ่มเป็นนิทานแบบอื่น ๆ ต่อไป ในขั้นแรกนี้นักเรียนอาจจะยังไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่ฟังได้มากนัก แต่นักเรียนก็จะจับคำและเดาเรื่องต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะช่วยทำให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยที่จะฟังภาษาอังกฤษมากขึ้น

ในการเลือกนิทานที่จะเล่าให้นักเรียนฟังนั้น ครูควรต้องระมัดระวังในเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง เช่น ภาษาที่ใช้ในเรื่องไม่ควรยากเกินไปสำหรับนักเรียนและเนื้อเรื่องก็ควรให้เหมาะสมกับวัย ความคิด ความสนใจของนักเรียนด้วย สำหรับเด็กชั้นประถมต้นเรื่องที่จะให้ฟังควรเป็นเรื่องง่าย ๆ ใกล้ตัวเด็ก เช่น นิทานอีสป เป็นต้น แต่ถ้าเป็นเด็กชั้นโตก็อาจหาเรื่องที่สูงขึ้นไปหน่อย และความยาวของเนื้อเรื่องก็ไม่ควรเกิน 10-15 นาที ถ้าเรื่องที่เล่าใช้เวลานานกว่านี้นักเรียนจะไม่สนใจฟัง และขณะเดียวกันเนื้อเรื่องก็ไม่ควรสั้นเกินไปด้วย

ก่อนการให้นักเรียนฟังนิทาน ครูควรเตรียมตัวฟังนิทานมาก่อนให้เข้าใจเนื้อเรื่องให้ดี และมีการปูพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง เช่น ครูเล่านำเล็กน้อยเกี่ยวกับเรื่องนั้นหรือครูอาจบอกและอธิบายศัพท์คำยากให้ก่อน นอกจากนี้ครูอาจจะใช้กระดานป้ายสำลิจหรือรูปต่าง ๆ มาเป็นสื่อประกอบเรื่องที่ให้ฟัง เช่น ถ้าครูจะให้นักเรียนฟังเรื่อง "Gingerbread Man" (ตุ๊กตาขนมปัง) ครูอาจมีรูปชานา ตา ยายและหลาน พร้อมทั้งรูปตุ๊กตา ให้นักเรียนดูประกอบ ในระหว่างที่เปิดนิทานให้ฟัง ครูก็อาจจะเคลื่อนไหวรูปเหล่านี้ให้เข้ากับเนื้อเรื่องที่กำลังฟังอยู่ จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินและสนใจที่จะพยายามฟังนิทานให้มากขึ้น

ตัวอย่างนิทาน

The Gingerbread Man

Once upon a time there were an old man and an old woman and a little boy. One day the woman made a Gingerbread Man and put it in the oven to bake. She said to the little boy. "Your grandfather and I are going out to work in the fields. Keep an eye on the Gingerbread Man."

Suddenly the little boy saw the oven door burst open and out jumped the Gingerbread Man and ran off down the garden path. The boy chased after him, shouting, "The Gingerbread Man is running away! Help! Help! The old man and the old woman threw down their tools and joined in the chase. But the Gingerbread Man shouted back, "Run! Run! As fast as you can! You can't catch me, I'm the Gingerbread Man!"

Next three mowers in a field called out, "Where are you going, Gingerbread Man?" "I've outrun an old man and an old woman and a little boy," he replied, "and I can outrun you too!"

"You can, can you?" cried the mowers, and they started to run after him. "Run! Run!" laughed the Gingerbread Man, "as fast as you can! You can't catch me, I'm the Gingerbread Man!" And he ran so fast that he soon disappeared and the mowers flopped down exhausted under a tree.

On ran the Gingerbread Man, and presently he came across a brown bear lying in the sand. "Where are you going to, Gingerbread Man?" the bear asked.

"I've outrun an old man and an old woman and a little boy and three mowers, and I can outrun you too," he replied.

"You can, can you?" growled the bear and began to chase after him. "Run! Run!" laughed the Gingerbread Man, "as fast as you can! You can't catch me, I'm the Gingerbread Man!" And he ran so fast that he left the bear far behind him.

After a while he came across a fox curled up under some bushes by the roadside. "Where are you running to?" called the fox.

"I've outrun an old man and an old woman and a little boy and three mowers and a bear," he hollered back, "and I'm quite sure that I can outrun you too."

The fox whispered, "I can't hear you, come closer." So the Gingerbread Man went closer and shouted, "I've outrun an old man and an old woman and a little boy and three mowers and a bear, and I can outrun you too!"

"You can, can you?" smiled the fox, and snapped him up and swallowed him whole. And that was the end of the poor boastful Gingerbread Man.

(From "Favorite Fairy Tales" Edited by Howard Jennings)

นอกจากการฟังนิทานพวกนี้แล้ว ครูอาจใช้วิธีการเล่าเหตุการณ์ส่วนตัวที่ครูผู้สอนประสบในระหว่างวันหยุด หรือการเล่าเรื่องเทศกาลต่าง ๆ เช่น วัน Valentine, Christmas เป็นต้น

4.6 การฝึกฟังข่าว (Listening for newscast) เมื่อนักเรียนได้ฝึกฟังนิทานแล้วครูก็อาจให้ฝึกเพิ่มขึ้นโดยการฝึกฟังข่าวภาคภาษาอังกฤษจากสถานีวิทยุต่าง ๆ นักเรียนจะได้ทั้งความรู้เรื่องเหตุการณ์ประจำวัน และนักเรียนอาจจะพอเข้าใจข่าวได้โดยเฉพาะเมื่อได้ยินชื่อสถานี หรือชื่อบุคคลสำคัญต่าง ๆ

ตัวอย่างข่าว

Officials say inflation is the main concern

The bank of Thailand is expected to maintain its short-term interest rates for now due to inflation fears, even with expectations of further rate cuts by the US Federal Reserve to prop up the ailing US economy and soothe rattled financial markets.

Analysts expect the Fed to cut its rate by up to a full percentage point to 2 % to help restore market confidence shaken by the collapse of the US investment bank Bear Stearns.

A rate cut, which could be announced early tomorrow morning Thailand time, would follow Sunday's 0.25-percentage-point cut in the Fed discount rate to 3 %. The Fed Funds rate represents interest rates charged for loans between banks, while the discount rate represents loans made by the Fed to financial institutions.

But Bank of Thailand officials said yesterday that inflation remained the main concern for the local economy, particularly with oil prices this week rising to record highs.

"Rising oil prices will only add further to inflationary pressures," said Atchana Waiquamdee, a deputy central bank governor.

“But monetary policy does not follow a fixed formula. We will consider the impact of various factors, including the second-round effect that high oil prices will have on the economy.”

5. การฝึกฟังภาษาพูดหรือภาษาถิ่น

จุดมุ่งหมายใหญ่ในการสอนฟัง คือให้นักเรียนพยายามฟังให้เข้าใจในสิ่งที่เจ้าของภาษาพูดมากที่สุด และฟังในแบบที่เจ้าของภาษาพูดโต้ตอบกันแบบปกติธรรมดาด้วย ซึ่งอาจจะมีเสียงที่หายไป หรือเสียงสระและพยัญชนะปนกัน ประสบการณ์เหล่านี้ นักเรียนจะได้ประสบก็เมื่อได้พบและสนทนากับเจ้าของภาษาโดยตรงเท่านั้น ดังนั้นเมื่ออยู่ในชั้นเรียน ครูผู้สอนจะให้นักเรียนฟังแต่เฉพาะบทสนทนาจากเทปที่นำมาใช้พร้อมกับหนังสือเรียนอย่างเดียวไม่ได้ เพราะเทปพวกนี้จะนำมาใช้ประกอบในการเรียนการสอนเท่านั้น ซึ่งบุคคลที่พูดในเทปนั้นก็พูดภาษาอังกฤษแบบช้า ๆ และชัดเจนที่สุด เพื่อให้นักเรียนจะได้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น แต่ในชีวิตจริง ๆ แล้ว ภาษาอังกฤษที่เจ้าของภาษาพูดไม่ได้เหมือนกับที่นักเรียนมักจะจะได้ฟังอยู่ในห้องเรียน ครูควรจะต้องหาทางเพิ่มเติมทักษะการฟังแบบนี้ให้มากขึ้น เช่น

5.1 การฝึกฟังประกาศต่าง ๆ จากวิทยุหรือโทรทัศน์ เช่น

1) การพยากรณ์อากาศ

นักเรียนต้องพยายามฟังว่า เขาจะพยากรณ์ว่าวันพรุ่งนี้อากาศจะเป็นอย่างไร อุณหภูมิเท่าไร จะมีฝนหรือพายุหรือไม่ เป็นต้น

ตัวอย่าง

Forecast for Bangkok until tomorrow morning: Partly cloudy with widely scattered showers, minimum temperature 24 °C, maximum 32 °C. today the sun rises at 6.45 a.m.; sets at 6.16 p.m.; the moon rises at 11.01 p.m. and sets at 10.43 a.m.

The North: Morning fog and widely scattered showers in some areas.

The East & coastal: Widely scattered thundershowers in some areas. Waves to 1-2 metres.

The South (west coast): Isolated thundershowers in Phangnga and Phuket. Waves to 1 metre.

2) การโฆษณาหนังสือหรือละครของโรงภาพยนตร์ต่าง ๆ เช่น โรงหนังใดฉายเรื่องอะไร หรือละครเรื่องนี้แสดงที่ไหน เวลาเท่าไร เป็นต้น

ตัวอย่าง

Today, Friday, Saturday and Sunday: German Institute presents “Hansel und Gretel” Engelbert Humperdinck’s opera based on the Grimms’ fairy tale of the same name, at Maeung Thai Ratchada at 7 p.m. on Friday and 1.30 p.m. and 5 p.m. on Saturday and Sunday. Tickets at 500, 1,000, and 1,500 baht are available at the Thai Ticket Office.

3) การประกาศที่สนามบินหรือบนเครื่องบิน เช่น เวลาใดที่เครื่องบินจะออก และผู้โดยสารจะต้องไปขึ้นเครื่องที่ประตูใด เป็นต้น

ตัวอย่าง

Attention please. Flight TG 049 to Chiang Mai is now boarding at gate 62.

5.2 การฝึกฟังเสียงภาษาอังกฤษจากภาพยนตร์

นักเรียนควรมีโอกาสได้ฝึกฟังเสียงภาษาอังกฤษจากภาพยนตร์ ทั้งที่ฉายในโรงภาพยนตร์หรือทางโทรทัศน์ เพื่อช่วยการพัฒนาการฟังของผู้เรียนให้เข้าใจได้ดีขึ้น ภาพยนตร์ที่ดูควรเป็นทั้งภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์เพลง และภาพยนตร์ทั่วไปด้วย อีกทั้งควรเป็นภาพยนตร์ที่มาจากประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษในหลาย ๆ ประเทศ เพื่อจะได้ฟังสำเนียงเปรียบเทียบกัน เช่น ภาพยนตร์จากสหรัฐอเมริกา อังกฤษ หรือ ออสเตรเลีย เป็นต้น

สรุป

ทักษะการฟังจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในการใช้ภาษาต่างประเทศ และการฝึกทักษะด้านนี้ควรเริ่มฝึกตั้งแต่แรกเริ่มที่เรียนภาษา และค่อย ๆ มีการพัฒนาจากง่ายไปหายาก จนนักเรียนสามารถฟังสิ่งต่าง ๆ ที่เจ้าของพูดได้